روزنامه شرق

سه‌شنبه ۵ مرداد ۱۳۹۵ • ۲۱ شوال ۱۴۳۷ • ۲۶ جولای ۲۰۱۶

سال سیزدهم • شماره ۲۶۴۰ • ۲۰صفحه • ۱۰۰۰ تومان

ظریف با مقامات و بازرگانان نیجریه دیدار کرد

دیپلماسی اقتصادی در آفریقا

گروه سیاست: نخستین روز از سومین سفر دوره‌ای محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان، به آفریقا بدون هیچ دیدار رسمی و گفت‌وگویی پایان یافت. دوری راه و یک پرواز ۹ساعته باعث شد او و ۳۷ فعال اقتصادی همراهش که به نمایندگی...

صفحه ۷

سید محمد بهشتی در گفت‌وگو با «شرق»:

عادت کرده بودیم به میزها دل نبندیم

گروه زاویه: یکی از نام‌هایی که در عرصه مدیریت فرهنگ و هنر ایران پس از انقلاب مکرر شنیده می‌شود، سیدمحمد بهشتی‌شیرازی است. هرچند در انتهای نام خانوادگی او «شیرازی» افزوده شده، اما در تهران و در سال ۱۳۳۰ متولد شده است...

صفحه ۹

سراج از ارسال گزارش به مراجع بالا خبر داد

رمزگشایی از پرونده بانک دی

در صفحه ۴ بخوانید: تحقیق از CIP و صرافی‌ها

گروه سیاست، مهدی قدیمی: روز گذشته قاضی سراج رئیس سازمان بازرسی کل کشور، در حاشیه مراسم تودیع و معارفه رئیس دیوان محاسبات کشور درباره موضوع پرونده بنیاد شهید، گفت: «ما نیت‌خوان نیستیم که مطمئن شویم در این موضوع تخلفی شده یا خیر؛ اما درباره پرونده بانک دی گزارش تهیه شده و به مراجع بالاتر ارسال شده است». سراج البته رسیدگی سازمان بازرسی کل کشور به تخلفات بانک دی را به تحقیق‌وتفحص نمایندگان مرتبط ندانست و افزود: «هنوز بررسی گزارش مربوط به مدیران بانک دی ادامه دارد».

ادامه در صفحه ۳

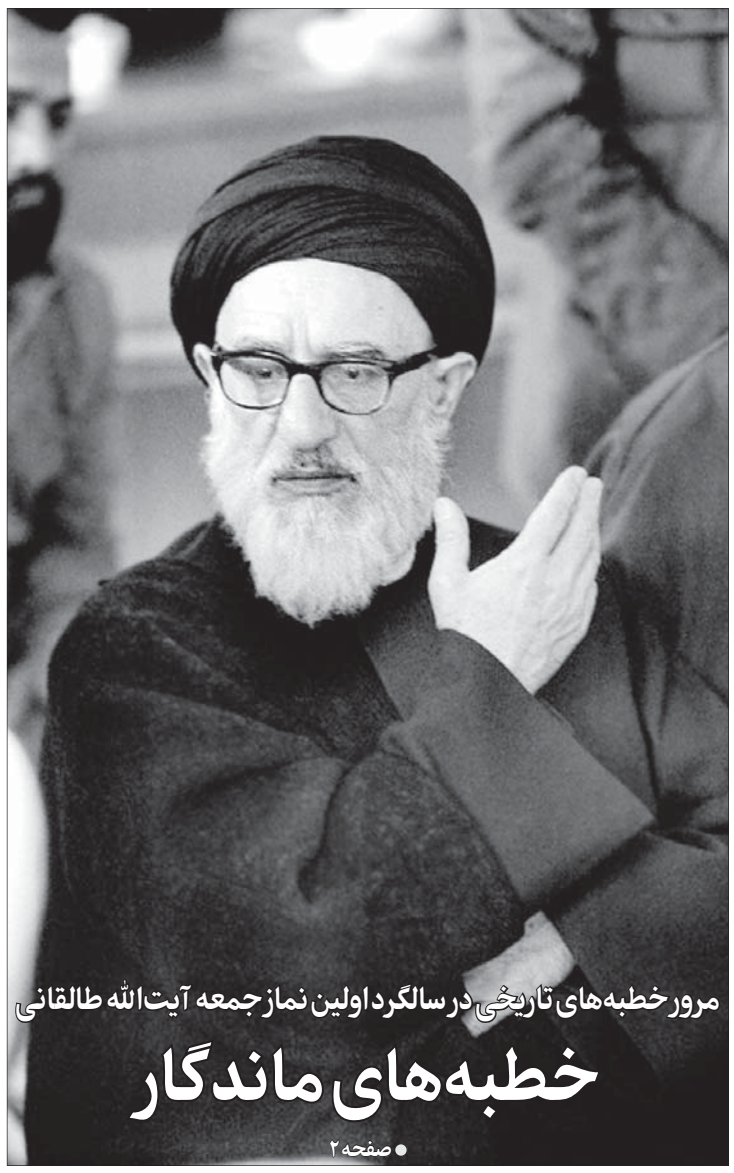

مرور خطبه‌های تاریخی در سالگرد اولین نماز جمعه آیت‌الله طالقانی

خطبه‌های ماندگار

• صفحه ۲

عکس: Abbas, Magnum

گفت‌وگو با جاوید قربان‌اوغلی

دولت در موضوع برجام به لاک دفاعی رفته است

صفحه ۱۰

تیترها

تأکید رئیس جمهوری بر جمع آوری و ساماندهی معتادان متجاهر

صفحه ۲

صف آرایی اصولگرایان در برابر دولت دوم روحانی

جدایی مخالفان منصف از مخالفان ابدی

صفحه ۶

محمدرضا پهلوی به روایت اندک دوستانش

صفحه ۱۹

روایت تیموریان و رایگان از عدم جراحی یک مستندساز

منازعه روپوش سفید و عینک سیاه

صفحه ۱۴

سرمقاله

آتش بر جان آب

قاسم تقی‌زاده‌خامسی
مدیرعامل اسبق شرکت آب منطقه‌ای تهران

برخی سنگ‌نوشته داریوش را که در آن خشک‌سالی و دروغ دو عامل ناامنی کشور قلمداد شده است، بهانه کرده‌اند تا دوره هشت‌ساله‌ای که آتش بر جان آب افکنده شد و بحران آب را یکی از تهدیدات جدی کشور کرد، پنهان کنند به این امید که سابقه خشک‌سالی این سرزمین دوهزارو۵۰۰ ساله جلوه کند! هشت‌سالی که ۷۰ میلیارد مترمکعب آب شیرین فسیلی هزاران‌ساله ایران با توجیه ایجاد شغل برای کشاورزان، فدای تولیدی شد که یا کشاورز انگیزه برداشتن آن محصول را نداشت یا سودش نصیب دلالان و واسطه‌گران شد و دودش در چشم روستانشینان رفت!

ساختار آب، چنان درهم‌پیچیده شده است که بهره‌برداران تمایلی به مشارکت ندارند و صاحبان آب هم برای واگذاری تلاش نمی‌کنند و کشور از «حکمرانی خوب» در مقوله آب محروم شده است. کشورهای همسایه برای جمع‌آوری آب تلاش می‌کنند و بیش از ما آب‌های رفته را به جوی خود برمی‌گردانند تا آنجایی که هیرمند که روزگاری ماهی فراوان داشت، اکنون برهوت شده است و تالاب‌های سرزمینی، آبی در بساط ندارند. اینها در کنار آمار و ارقام تأسف‌بارتر نشانگر تهدیدی جدی است که همه آن را حس می‌کنند؛ اما چرا مردم نسبت به آن حساسیت نشان نمی‌دهند و هرچه مسئولان ذی‌ربط تلاش می‌کنند، نتیجه عکس می‌گیرند؟! چون صیانت از منابع آبی نیازمند «محیط اجتماعی» است و اگر در جامعه‌ای احساس زوال اجتماعی حاکم شود، «انفعال» و «تقدیرگرایی» جای خود را به «اعتماد» می‌سپارد و هرچه برای کاهش مصرف آب و برق استمداد می‌طلبند کمتر لبیک می‌شنوند؛ سکوتی که فضای ادراکی جامعه از «همراهی» با آنان را نشان می‌دهد. درست مانند روزهای تعطیل که هرچه پیام داده می‌شود جاده‌ها شلوغ است و گنجایش سفر ندارد، شهروندان کار خود را می‌کنند حتی اگر مسیر چهارساعته را در۲۰ ساعت طی کنند! این را می‌توان به افزایش کنش امیال فردی نسبت به جمعی تعبیر کرد. اما آب سرمایه ملی است و مقوله‌ای متفاوت با سفر است. آمارهای تکان‌دهنده‌ای از شکسته‌شدن رکورد مصرف آب و برق در روزهای اخیر در سراسر کشور اعلام شده است. حیات نسل آینده در گرو نحوه مصرف و نگهداری آب است و مشارکت در کاهش مصرف، آبی بر آتش خواهد بود که تاثیر جمعی آن می‌تواند شعله‌اش را بی‌رمق‌تر کند؛ همان‌طوری که با نوشیدن هر جرعه آب، یادی از «تشنه‌لب کربلا» می‌کنیم که برای احیای عدالت شهید شد، خوب است فرزندانمان را نیز به یاد آوریم که دیگر دسترسی به آب شیرین ندارند و نسل ما را محکوم خواهند کرد. این یادداشت، حکایت همان سخنوری است که به منبر رفت و گفت خدا پدرتان را بیامرزد اگر یک گام به جلو بیایید و وقتی همگی جلوتر آمدند، از منبر پایین آمد و گفت: همه حرف من برداشتن همین یک گام بود که به همت کنش جمعی در مقابل میل فردی برداشته شد. صرفه‌جویی در آب و برق نیازمند این گام است!

حرف اول

وفاکنیم و ملامت کشیم

علیرضا مقدسی
متخصص چشم و فلوشیپ قرنیه

جناب آقای مجید سعیدی، عکاس خوب کشورمان، روز دوشنبه ۲۸ تیر، در روزنامه وزین «شرق» در مطلبی با عنوان «برسد به دست جامعه پزشکی» خطاب به همکار جراحی که در صفحه شخصی‌اش آزرده از این همه بی‌مهری تصمیم گرفته طبیب جامعه هنری نباشد، گلایه‌هایی را مطرح کرده است. به احتمال بسیار زیاد جناب آقای سعیدی اطلاع درستی نه از روندهای درمانی دارند و نه از روندهای قانونی در بررسی شکایات پزشکی. نکته بسیار مهم و فرق اساسی‌ای که رشته طب با بقیه علوم دارد، این است که بالینی است؛ یعنی باید بر بالین بیمار آموخته شوند. بدون حضور در دانشکده طب، با تکیه بر شنیده‌ها، بر مبنای جست‌وجوی اینترنتی و حتی با مطالعه آزاد نمی‌توان در آن صاحب‌نظر و عقیده شد. مانند علوم دیگر چندان قاعده‌مند نیست؛ برای مثال تاثیر دارو یا روش جراحی «الف» در درمان بیماری «ب» در تحقیقی بررسی و دیده می‌شود در ۸۰ درصد موارد باعث بهبودی، در ۱۵ درصد بدون تاثیر و در پنج درصد باعث عوارض یا حتی مرگ‌ومیر می‌شود. اینکه بیمار در کدام‌یک از این دسته‌ها قرار می‌گیرد، به متغیرهای بی‌شمار -که بسیاری هنوز شناخته‌شده نیستند- مرتبط است؛ بنابراین هیچ‌گاه در علم پزشکی نمی‌توان ادعا کرد فلان دارو یا روش جراحی قطعا باعث درمان می‌شود. اگر این‌گونه نبود، اکنون ما همگی افرادی صدساله بودیم!

ادامه در صفحه ۴

یادداشت . اقتصاد

کم‌توجهی مدیران نفتی به مسئله ضریب بازیافت

سیدغلامحسین حسن‌تاش

ابتدا برای خواننده محترم یادآوری می‌کنم که نفت‌خام در لایه‌های نفت‌پذیر در اعماق زمین در دل سنگ قرار دارد؛ سنگی که حالت اسفنجی و تخلخل دارد و نفت‌خام در میلیاردها سال درون خلل و فُرج این سنگ نفوذ کرده است. وقتی مطالعات اکتشافی یک میدان نفتی کامل می‌شود، حجم بخشی از سنگ مخزن نفتی که نفت در آن نفوذ کرده است، تخمین زده می‌شود. در کنار این، در جریان حفاری اکتشافی نمونه‌هایی از سنگ مخزن خارج می‌شود و در شرایط آزمایشگاهی، میزان فشردگی سنگ و میزان فضای خالی یا میزان تخلخل آن که نفت در آن نفوذ کرده است، مشخص می‌شود. از حاصل‌ضرب آن بخش از سنگ مخزن که دارای نفت است و میزان تخلخل سنگ، حجم نفت مخزن نفتی تخمین زده می‌شود؛ البته همه این تخمین‌ها با تقریب زیادی مواجه است و اصولا باید دانست که مخزن زیرزمینی نفتی یک پدیده ریسک و نامطمئن است. همه چیز در اعماق زیاد قرار دارد و معلوم نیست که مثلا فشردگی سنگ و میزان تخلخل، در همه جای مخزن یکسان باشد. به‌هرحال آنچه در این مرحله تخمین زده می‌شود، اصطلاحا «نفت درجا (Oil in Place)» نامیده می‌شود ولی آنچه مهم است نفت بازیافت‌شدنی و ضریب بازیافت است. ضریب بازیافت یعنی اینکه چند درصد از نفت از درون این سنگ می‌تواند بیرون کشیده شود. میادین نفتی از جهات متعددی با یکدیگر تفاوت دارند و ضریب بازیافت نیز از یک مخزن نفتی به مخزن دیگر متفاوت است و بستگی به عوامل زیادی دارد. متوسط ضریب بازیافت در شرایط مخازن نفتی ایران بین ۱۸ تا ۲۷ درصد ذکر می‌شود. بیشترین سعی و تلاش پژوهش و توسعه دانش و فناوری‌ها در بخش بالادستی صنعت‌نفت جهان، در راستای بالابردن ضریب بازیافت است. درعین‌حال تولید بهینه‌نشده یا به‌اصطلاح غیرصیانتی از یک میدان، می‌تواند ضریب بازیافت را کاهش دهد و بخشی از نفتی را که در شرایط تولید بهینه میدان بازیافت‌شدنی بود غیرقابل بازیافت کند. کشورها و شرکت‌های نفتی تمام تلاش خود را می‌کنند تا ضریب بازیافت را افزایش دهند عناوینی مانند: «بازیافت‌ثانویه» از میادین نفتی، «روش‌های پیشرفته افزایش بازیافت» و امثال آن، همه به همین ضریب بازیافت مربوط است. اگر روش‌ها و اقداماتی به کار گرفته شود که میزان استخراج از میدان را نسبت به ضریب بازیافت اولیه افزایش دهد، به آن تولید اضافی، «تولید ثانویه» گفته می‌شود. استخراج و تولید صیانتی یا حداکثری و بهینه از میدان، مستلزم مدیریت بهینه میدان و استخراج از آن است که از برنامه اولیه توسعه میدان تا تخلیه کامل نفت بازیافت‌شدنی یعنی در تمام طول عمر میدان، جریان دارد و روش‌های گوناگونی برای افزایش ضریب بازیافت وجود دارد و هر روز ممکن است دانش جدیدی در این رابطه حاصل آید.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

محافظه‌کاران در محاق برجام

نصرت‌الله تاجیک
دیپلمات بازنشسته

پیمودن راه پرپیچ‌وخم و امضای برجام، تصمیم خوب نظام برای سبکبال‌کردن سیاست خارجی و به بن‌بست کشاندن پروژه ایران‌هراسی بود. برجام، نهادسازی در سیاست خارجی و روابط بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران با عناصر مؤثر دنیاست که می‌تواند فضای تنفسی برای سیاست خارجی ایجاد و وزنه‌های سنگین را از پای سیاست خارجی کشور باز کند تا بتواند به کمک اقتصاد کشور بشتابد. تلاش مدیران و سیاست‌مداران ایرانی در همه سطوح برای به‌موفقیت‌رساندن روند مذاکرات برجام و امضای این قرارداد، نشان از زنده‌بودن و کارکرد نظام سیاسی کشور داشت و نشان داد که می‌توان مصالح، منافع و اولویت‌های پیش‌روی مملکت را به‌خوبی تشخیص داد. استقبال مردم و رضایت عمومی از این اقدام دولت نیز نشان از درستی و حقانیت این تصمیم و راه طی‌شده دولت بود؛ اما محافظه‌کاران اصیل کشور به جناح سیاسی مقابل خود بابت حمایت و همکاری‌شان با دولت مهرورز محافظه‌کار، یک عذرخواهی بزرگ بدهکار هستند. ای کاش با تحقق ساختار حزبی در کشور، همه شناسنامه‌دار شوند و مسئولیت‌پذیر و پاسخ‌گو باشند و در قبال اشتباهات خود هزینه بپردازند؛ نه آنکه ابتدا سر خم کنند تا توفان عبور کند و بعد هم طلبکار شوند! در تاریخ هشت‌ساله اخیر ایران، کارکرد و عملکرد دولت محافظه‌کاران از ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ از این جهت که سیاست خارجی کشور را به محاق برد و اجازه داد رقبای منطقه‌ای ایران رفتاری تهاجمی در پیش بگیرند، غم‌انگیز و پرخسارت بود. خوشبختانه با درایت و موقعیت‌شناسی مسئولان کشور و با درخواست آنها از مردم برای بازگشتشان به پای صندوق‌های رأی و نقش‌آفرینی رهبران اصلاح‌طلب و اعتماد و اطمینان نسبی بخشی از مردم به آنها، سرنوشت انتخابات به‌گونه‌ای رقم خورد که روش جدیدی در تعامل با دنیا پیش گرفته شد.

ادامه در صفحه ۱۱

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق
۸۸۱۹۳۹۷۹-۸۸۱۹۰۴۶۸

جشنواره تابستانی
۲۰٪
تخفیف ویژه
ماکسیم
پوشاک نسل امروز ... و فردا
فقط تا شنبه ۱۶ مرداد

برادر گرامی جناب آقای عمادالدین باقی

مصیبت درگذشت پدر گرامیتان

حاج حبیب‌الله باقی

را صمیمانه به جناب‌عالی تسلیت عرض می‌کنیم.
از خداوند متعال برای آن مرحوم
علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان
صبر و اجر آرزومندیم.

محمد امیرمظاهری، مهدی رحمانیان، احمد غلامی مازیار خسروی، شهاب‌الدین طباطبایی، ایمان کمالی احسان قلمچی، زهره کوهی و سعید لیلاز

الموت جسر یوصل الحبیب الی الحبیب

مرگ پلی است که دوست را به دوست می‌رساند

حاج حبیب‌الله باقی در جوار حبیب، باقی شد.
روح ملکوتی بزرگ خاندان باقی از قفس تن رهایی
و در جوار حضرت دوست آرام و قرار یافت. به همین
مناسبت مجلس یادبودی روز پنجشنبه، هفتم مرداد ۱۳۹۵،
ساعت ۱۸:۳۰ الی ۲۰ در مسجد الغدیر واقع
در بلوار میرداماد برگزار می‌شود. رحمت واسعه پروردگار
نثار آسایش و آمرزش آن روح پرفتوح باد.

خانواده‌های: باقی، فخری، سلیمانی، کمالی امیریان، منتظری، قوچانی، مقامی، سعیدیان، ماهر میرظفرجویان، کریمی وحمیدیان